

Naziv pravnog lica: **BRČKO-GAS OSIGURANJE DD**

Sjedište: **BRČKO, Banjalučka 8**

JIB: **4600013830004**

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

Za period 01.01.-31.12.2023. godine

U smislu odredbi čl. 41. Zakona o računovodstvu i reviziji Brčko distrikta BIH ("Službene novine Brčko Distrikta ", broj 22/16), navodimo sljedeće podatke koji upotpunjuju objektivan prikaz finansijskog položaja i poslovanja BRČKO-GAS OSIGURANJE DD iz BRČKO, Banjalučka 8,

1) Značajni postbilansni događaji nastali u periodu od 31.12.2023.godine do datuma predaje finansijskih izvještaja za 2023. godinu

U periodu od 31.12.2023. do datuma usvajanja i predaje finansijskih izvještaja za 2023. godinu nije bilo značajnijih postbilansnih događaja u smislu MRS 10.

2) Procjena očekivanog budućeg razvoja

RB	Pozicija	2023. godina	Plan za 2024. godinu	Index 24/23*100
1.	UKUPNO PRIHODI	19.237.288	20.967.500	108,99
2.	UKUPNO RASHODI	14.080.372	14.656.752	104,09
3.	DOBITAK	5.156.916	6.345.202	123,04
4.	NETO DOBITAK	4.677.376	5.555.730	118,78

Društvo za narednu godinu planira rast prihoda za 8,99%, ukupnih rashodi za 4,09% te povećanje dobiti za 18,78 %.

3) Najvažnije aktivnosti u vezi sa istraživanjem i razvojem

Društvo je u prethodnom periodu, vodeći se dugoročnim ciljevima poslovne politike, sprovelo niz aktivnosti na istraživanju tržišta. Istraživanje i razvoj je jedan od osnovnih aktivnosti društava koja su usmjerena dugoročnim ciljevima. Kroz aktivnosti istraživanja i razvoja Društvo lakše dolazi do novih spoznaja o potrebama klijenata i na taj način lakše zadovoljava njihove potrebe.

Sprovođenje istraživanja i razvoja se sprovodi kroz sve segmente poslovanja Društva, a poseban akcenat se stavlja na segment poslovanja koji se nalazi u direktnoj interakciji sa krajnjim kupcima.

4) Informacije o otkupu vlastitih dionica i udjela

U toku 2023. godine nije bilo otkupa vlastitih dionica.

5) Informacije o poslovnim segmentima

Pregled premije Brčko-gas osiguranja po segmentima u 2023. je dat u sledećoj tabeli:

Godina	Premija RS-Brčko	Premija FBIH	Ukupna premija
2023.	13.560.215	3.794.074	17.354.010
2022.	12.120.799	3.927.865	16.048.664

Učešće premije ostvarene na teritoriji Federacije BiH u ukupnoj premiji Društva u 2023. iznosi 21,86 %, dok učešće premije Republike Srpske sa Brčkom Distriktom iznosi 78,14%.

6) Korišteni finansijski instrumenti od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnost poslovanja

Od finansijskih instrumenata korišteni su sljedeći:

1. HoV čiji je emitent ili garant RS, BiH, CBBH ili fondovi iz člana 8. Zakona o IRB RS
2. Akcije kojima se trguje na službenom berzanskom tržištu RS/BiH
3. Zajmovi osigurani založnim pravom na nekretninu (hipoteka)
4. Oročeni depoziti kod banaka u RS/BiH

5. Udjeli i akcije investicionih fondova sa javnom ponudom, sa sjedištem u RS/BiH

7) Ciljevi i politike u vezi sa upravljanjem finansijskim rizicima, zajedno sa politikom zaštite od rizika za svaku planiranu transakciju za koju je neophodna zaštita

Ciljevi i politike za osiguranje u vezi sa upravljanjem rizicima kojima je izloženo poslovanje društva je definisano putem više dokumenata koji se odnose na različite rizike. Tržišni, kreditni, rizik likvidnosti, rizik portfelja, valutni rizik i sl. su definisani Godišnjim planom investicione politike za 2023.god, Politikom o ulaganju sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda, Pravilnikom o uslovima i načinu reosiguranja i saosiguranja kao i Programom za upravljanjem kapitalom sa politikama vezanim za kvalitet i kvantitet kapitala.

Strateški ciljevi upravljanja kapitalom Društva su:

- 1) obezbjeđenje dovoljnog nivoa kapitala za usklađenost sa minimalnim regulatornim zahtjevima za visinom, strukturom i izvorima kapitala u skladu sa propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske;
- 2) obezbjeđenje dovoljnog nivoa kapitala za podršku sklonosti Društva za preuzimanje rizika u poslovima osiguranja;
- 3) obezbjeđenje mogućnosti nastavka kontinuiranog poslovanja, uz obezbjeđenje prinosa dioničarima i drugim zainteresovanim stranama;
- 4) obezbjeđenje jake kapitalne osnove u svrhu podrške dugoročno održivom razvoju i ispunjavanju strateških ciljeva Društva;
- 5) alokacija kapitala u skladu sa strateškim ciljevima Društva, uz minimiziranje troškova kapitala, te uvažavanje optimizacije prinosa i rizika.

Strategija upravljanja kapitalom definiše da Društvo treba upravljati kapitalom na kontinuiranoj i dugoročnoj osnovi uzimajući u obzir regulatorne zahtjeve, strateške poslovne ciljeve Društva, kretanje na tržištu osiguranja i makroekonomsko okruženje. Odnos između kapitala Društva i iznosa rizika koji Društvo preuzima u poslovima osiguranja, pored toga što je definisano zakonskom regulativom, treba biti u glavnom fokusu menadžmenta Društva. Upravljanje kvalitetom i kvantitetom kapitala odnosi se na definisanje i uspostavljanje optimalnog nivoa kapitala koji Društvo mora posjedovati s obzirom na regulatorne zahtjeve, preuzete rizike u poslovima osiguranja, kvalitet postojeće aktive Društva, stanje i očekivane trendove kretanja na tržištu osiguranja, makroekonomsko okruženje i strateške poslovne ciljeve Društva. Uvažavajući navedeno,

Društvo će kontinuirano održavati i kontrolisati svoju adekvatnost kapitala, u kvalitativnom i kvantitativnom smislu.

Ulaganje sredstava se vrši u skladu sa sljedećim načelima:

- a) *načelo sigurnosti* – u strukturi portfolija nalazi se imovina sa visokim stepenom sigurnosti, bilo da se radi o hartijama od vrijednosti i obveznicama sa visokim kreditnim rejtingom izdavaoca, depozitima kod banaka koje imaju sertifikat o članstvu u programu osiguranja depozita,

zajmovima i nekretninama koji imaju odgovarajuće osiguranje i slično. Imajući u vidu načelo sigurnosti kao primarno načelo kod ulaganja sredstava, prioritet Društva će biti da se obezbijedi ovo načelo uz uvažavanje svih ostalih načela ulaganja;

b) *načelo diversifikacije* – u strukturi portfolija se nalaze različiti oblici imovine. U okviru različitih oblika ulaganja, vrši se diverzifikacija po različitim obilježjima, dok se kod istih oblika imovine vrši ulaganje kod različitih lica (disperzija rizika) i

c) *načelo likvidnosti* – u strukturi portfolija u značajnoj mjeri se nalazi imovina koju je lako moguće pretvoriti u novac, odnosno brzo i efikasno kupiti i prodati po relativno ujednačenoj i stabilnoj cijeni. Održavanje odgovarajuće likvidnosti podrazumijeva usklađivanje imovine i obaveza, odnosno identifikovanje i praćenje priliva i odliva sredstava u cilju blagovremenog izmirenja dopsjelih obaveza i

d) *načelo profitabilnosti* – u strukturi portfolija nalazi se imovina koja uz uvažavanje prethodnih načela donosi najveći prinos.

Upravljanje rizikom osiguranja je definisano Pravilnikom o uslovima i načinu reosiguranja i saosiguranja.

Sprečavanje nepredviđenih okolnosti u pogledu dešavanja osiguranih slučajeva koje mogu dovesti do ugrožavanja kapitala potrebno je izvršiti kroz program reosiguranja ili saosiguranja. U smislu navedenog, Društvo će na godišnjoj osnovi utvrđivati iznose samoprdržaja (sopstveno maksimalno pokriće) za poslove osiguranja kojima se bavi. Na osnovu odluke o ukupnom iznosu samoprdržaja, Društvo će preuzimati rizike u osiguranje do visine svojih ukupnih kapaciteta nošenja rizika (plus eventualno saosiguranje) i vodiće politiku raspodjele rizika kako bi moglo trajno izvršavati obaveze.

Prilikom prihvata rizika u osiguranje Društvo će vršiti plasman rizika u saosiguranje i reosiguranje u potrebnom iznosu radi očuvanja stabilnosti portfolija, održavanja likvidnosti i solventnosti, te očuvanja i zaštite kapitala. U saosiguranje i reosiguranje će se predavati svi rizici koji prelazi samoprdržaj. Plasman viškova rizika će se vršiti putem obligatorskih ugovora o saosiguranju i reosiguranju, a ukoliko to nije moguće u datom trenutku, putem fakultativnih ugovora o reosiguranju. Društvo dugoročno nastoji obezbijediti da zahtjevi za adekvatnošću kapitala budu zadovoljeni i da budu u skladu sa zahtjevima regulative.

8) Izloženost cjenovnom, kreditnom, tržišnom, valutnom riziku likvidnosti i drugim rizicima prisutnim u poslovanju pravnog lica

Slijede rizici koji su najviši i najobimniji u Društvu, i za koje je moguće da sa preduzetim predloženim mjerama budu značajno smanjeni.

Rizik osiguranje

Trebalo bi poboljšati kontrolu preuzimanja rizika od strane zastupnika, a što je naročito rizično za kasko osiguranje i manja imovinska osiguranja, kao što su osiguranje malih preduzeća.

S obzirom da najveći dio premije predstavlja premija autoodgovornosti, potrebno je usmjeriti politiku sa aspekta disperzije rizika koji se preuzimaju u osiguranje (u vremenu i prostoru), tj. U pravcu promjene neadekvatno određena strukture premije. Potrebno je izvršiti

disperziju kako geografsku, tako i po vrstama osiguranja, radi manje zavisnosti od AO osiguranja, a potencirati druga neživotna osiguranja.

Veći rizik u ovom smislu predstavlja i činjenica da je dominantan procenat od ukupne premije, premija od autoodgovornosti i kasko osiguranja, što govori o velikoj zavisnosti od jednog proizvoda i jednog vida kanala prodaje. Smanjenje ovog rizika se vrši povećavanjem prodaje drugih vrsta osiguranja, i to prevashodno imovinskog, putnog zdravstvenog osiguranja, i sl. Društvo je preduzelo korake u pojačavanju drugih kanala prodaje i vrsta osiguranja.

U procesu upravljanja rizicima, Brčko gas osiguranje dd primjenjuje sljedeće metode:

- Metod zadržavanja rizika do nivoa maksimalnog samopridržaja
- Metod prenosa u reosiguranje
- Metod izbjegavanja rizika
- Metod prevencije ostvarenja rizika
- Metod diversifikacije portfelja (koristiti više u narednom periodu)
- Metod interne redukcije rizika

Rizik likvidnosti

U 2023. godini Društvo je imalo na raspolaganju dovoljno likvidnih sredstava za izvršenje svojih obaveza. U obračunskom periodu Društvo nije bilo u blokadi.

Tržišni rizik

Mora se istaći da se tržište neživotnog osiguranja u Republici Srpskoj iz godine u godinu širi i raste. Potrebno je razviti imovinska osiguranja, i takva ponuditi tržištu na agresivan način, dolaskom direktno kod pravnih lica. Mora se imati na umu i da poslovanje u Republici Srpskoj nije uobičajeno za zapadne standarde.

Rizik izloženosti

Društvo nije značajno izloženo nijednom emitentu ili banci. Disperzija rizika u ovom segmentu poslovanja je kvalitetna. Sredstva su dostupna uvijek, a ugovori o depozitima se poštuju i prate od strane Sektora za finansije.

Kreditni rizik

Plasmani slobodnih novčanih sredstva su takođe definisani Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda društava za osiguranje.

Obveznice stare devizne štednje, su dužničke državne hartije od vrijednosti raspoložive na tržištu Republike Srpske koje su zastupljene u portfelju Društva. Možemo reći da je portfelj ulaganja u Brčko gas osiguranja dd vrlo stabilan.

Valutni rizik

Valutna usklađenost aktive i pasive je na zadovoljavajućem nivou iz ugla valutnih rizika. Društvo upravlja valutnim rizikom u cilju ograničavanja mogućih gubitaka zbog promjene kursa stranih valuta.

Rizici od pranja novca

U Društvu nema većih rizika od pranja novca, zbog dobro uradjenog mehanizma od strane zakonodavca.

Operativni rizici

- Gubici zbog grešaka u selekciji osiguranika, ili prekoračenja limita izloženosti postoje u malom obimu, i uglavnom se odnose na loš mehanizam provjere i kontrole uplata premije iz prethodnog perioda i dozvoljavanja novog osiguranja, pored postojećeg duga za prethodni period.
- Povećanje prodaje imovinskih polisa treba da smanji zavisnost Društva od autoodgovornosti.
- Potrebno je obratiti pažnju na prevare malih iznosa kod osiguranja od autoodgovornosti.

9) Mjere na zaštiti životne sredine

Društvo se bavi uslugama osiguranja te s tim u vezi nije bilo posebnih mjera na zaštiti životne sredine.

10) Prikaz primjenjenih pravila korporativnog upravljanja

Primijenjena pravila korporativnog upravljanja

U okviru svog poslovanja Brčko gas osiguranje dd se vodi sljedećim principima: transparentnost poslovanja, jasno razrađene procedure za rad organa koje donose važne odluke, izbjegavanje sukoba interesa, efikasna unutrašnja kontrola i efikasan sistem odgovornosti.

1.1. Prava akcionara

Akcionari imaju pravo na upravljanje akcionarskim društvom učešćem i glasanjem na skupštini akcionara, pravo na pravovremeno i redovno dobijanje relevantnih informacija o akcionarskom društvu, pravo pristupima pravnim aktima i dugim dokumentima društva, pravo na dio dobiti akcionarskog društva, pravo slobodnog raspolaganja akcijama, pravo da imenuju i smjenjuju članove upravnog/nadzornog odbora, pravo na nesaglasnost i otkup akcija, pravo na dio likvidacionog viška i pravo na podnošenje tužbe.

Društvo ohrabruje i podržava svoje akcionare da aktivno i odgovorno koriste svoja prava.

1.2. Ravnopravan tretman akcionara

Društvo osigurava ravnopravan tretman svih akcionara. Investitori su unaprijed upoznati o svim pravima, prije nego što kupe nove akcije, u skladu sa prospektom koje društvo priprema. Zabranjeno je trgovanje akcijama na osnovu internih informacija i aktivnosti.

1.3. Uloga zainteresovanih strana u upravljanju akcionarskim društvima

Društvo obezbjeđuje poštovanje i korišćenje zakonskih prava svih zainteresovanih strana za rad društva. Društvo će u narednom periodu na sajtu društva objaviti ime lica zaduženog za kontakt sa investitorima.

1.4. Objavljivanje i javnost informacija

Društvo pravovremeno objavljuje u javnost sve materijalno značajne informacije u vezi sa društvom, uključujući finansijsku situaciju, poslovanje, vlasništvo i upravljanje društvom. Društvo objavljuje sve informacije od materijalnog značaja iz sljedećih oblasti:

- finansijski i poslovni rezultati društva;
- ciljevi društva;
- dioničarska/ i vlasnička struktura;
- članovi nadzornog/upravnog odbora i ključni izvršni rukovodioci;
- predvidljivi faktori rizika od materijalnog značaja;
- pitanja od materijalnog značaja koja se odnose na zaposlene i druge nosioce rizika poslovanja društva;

Društvo sastavlja i objavljuje svoje finansijske izvještaje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

Revizorski izvještaji se objavljuju blagovremeno. Društvo objavljuje javno i transparentno sve informacije koje su od značaja za sve stejkholdere.

1.5. Uloga i odgovornost

1.5.1. Članovi uprave i odbora vrše svoje funkcije u najboljem interesu dioničarskog društva i u vođenju poslova postupaju s pažnjom dobrog privrednika, te poštujući obaveze povjerljivosti podataka.

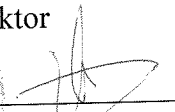
Odbori osiguravaju odgovarajuće sisteme kontrole, praćenja rizika, finansijsku kontrolu i poštovanje zakona. Dužnosti, ovlašćenja i nadležnosti odbora i uprave su jasno definisani i razdvojeni. Uprava i odbori blisko sarađuju kako bi se maksimizirao rezultat rada društva.

1.5.2. Uprava društva rukovodi društvom uz poštovanje svih zakona i drugih propisa. Uspostavljen je sistem interne kontrole i upravljanja rizicima u društvu. Uz redovne izvještaje, uprava dostavlja odborima sve značajne informacije koje su bitne za poslovanje.

1.5.3. Svi članovi uprave i članovi odbora treba da prijave postojanje sukoba interesa upravnom/nadzornom odboru. Upravni i nadzorni odbor treba da riješe sukob interesa u skladu sa zakonskim propisima i standardima pravičnosti i nezavisnosti.

- 1.5.4. Članovi nadzornog odbora su nezavisni od društva i slobodni od bilo kakvih poslovnih i drugih odnosa i veza koje mogu značajnije da utiču na njihovo objektivno i profesionalno rasuđivanje pri donošenju odluka.
- 1.5.5. Internu reviziju vrši lice koje je u radnom odnosu u društvu. Interni revizor vrši uvid u sva dokumenta društva, provjeravaju njihovu vjerodostojnost i podatke koje se u njima nalaze. Interni revizor je lice koje ima stručne i moralne karakteristike koje koje obezbjeđuju nezavisnost u radu.
- 1.5.6. Revizija finansijskih izvještaja se obavljaju u skladu sa profesionalnim ietičkim principima i standardima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj.
- 1.5.7. Uspostavljen je sistem interne kontrole koji obezbjeđuje zaštitu interesa akcionara i imovine društva.
- 1.5.8. U odnosu sa drugim zainteresovanim stranama (zaposlenicima, klijentima, povjeriocima, dobavljačima) društvo ostvaruje svoja prava na fer principima tržišnog poslovanja i ispunjava svoje obaveze na odgovoran način. Sve zainteresovane strane, uključujući i zaposlene imaju mogućnost slobodnog izražavanja svojih stavova odborima i upravi, a da pri tome njihova prava nisu ugrožena.

Brčko, 29.02.2024.

Direktor

Miladin Milošević

